

[View the original article](#)

جهان

ناوی پیلای، کمیسر پیشین حقوق بشر، برنده جایزه صلح نوبل ۲۰۲۶ شد؛ واکنش‌ها

رادیو فردا

۱۷/مهر/۱۴۰۵

ناوی پیلای

جایزه نوبل صلح سال ۲۰۲۶ به ناوی پیلای، حقوقدان ۸۵ ساله اهل آفریقای جنوبی و کمیسر عالی پیشین حقوق بشر سازمان ملل متحد، برای تلاش‌هایش در دفاع از حقوق بین‌الملل و گسترش صلح در جهان تعلق گرفت.

کمیته نوبل نروژ روز جمعه ۱۷ مهر اعلام کرد که این جایزه را به پاس فعالیت‌های چند دهه‌ای خانم پیلای برای تقویت نهادهای حقوقی بین‌المللی و پاسخگو کردن عاملان جنایات جنگی، جنایت علیه بشریت و نسل‌کشی به او اعطا کرده است.

یورگن واتنه فریدنس، رئیس کمیته نوبل نروژ، هنگام اعلام نام برنده گفت که جایزه امسال به شخصیتی تعلق می‌گیرد که با «شجاعت و صداقت استثنایی» راه را برای ایجاد نظم حقوقی فراگیرتر در جهان هموار کرده است.

او تأکید کرد که ناوی پیلای در تلاش‌های بین‌المللی برای محاکمه عاملان جنایات جنگی، جنایت علیه بشریت و نسل‌کشی نقشی مؤثر داشته است.

کمیته نوبل در بیانیه خود هشدار داد که با افزایش شمار جنگ‌ها و درگیری‌ها در جهان، قضات و نهادهای حقوق بین‌الملل بیش از پیش هدف حملات سیاسی قرار گرفته‌اند.

این کمیته تأکید کرد که حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات بدون حاکمیت قانون در سطح بین‌المللی امکان‌پذیر نیست و پاسخگو کردن عاملان جنایات و اجرای عدالت برای قربانیان، از پیش‌شرط‌های دستیابی به صلح پایدار است.

ناوی پیلای کیست؟

ناوانتم پیلای، مشهور به ناوی پیلای، در سال ۱۹۴۱ در شهر دوربان آفریقای جنوبی و در خانواده‌ای هندی‌تبار به دنیا آمد و فعالیت حرفه‌ای خود را در دوران حکومت آپارتاید آغاز کرد.

او از نخستین زنان غیرسفیدپوستی بود که در آفریقای جنوبی به حرفه وکالت پرداخت و در طول فعالیت خود از مخالفان نظام تبعیض نژادی، از جمله نلسون ماندلا، دفاع کرد.

پیلای پس از پایان آپارتاید به دستگاه قضایی آفریقای جنوبی راه یافت و سپس به‌عنوان قاضی در دادگاه بین‌المللی کیفری ویژه رواندا فعالیت کرد.

او در این دادگاه در شکل‌گیری رویه‌های حقوقی مهمی نقش داشت که تجاوز جنسی را در شرایط مشخص از مصادیق جنایت علیه بشریت و نسل‌کشی به رسمیت شناختند.

پیلای همچنین از قضات دیوان کیفری بین‌المللی بود و از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۴ مسئولیت کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد را بر عهده داشت.

او در سال‌های اخیر ریاست کمیسیون مستقل تحقیق سازمان ملل درباره وضعیت سرزمین‌های فلسطینی اشغالی را نیز بر عهده داشته است.

پیلای همچنین به‌عنوان قاضی اختصاصی در رسیدگی دیوان بین‌المللی دادگستری به پرونده اتهام نسل‌کشی علیه میانمار مشارکت دارد.

کمیته نوبل با اشاره به سوابق او اعلام کرد که فعالیت‌های این حقوقدان نشان داده است سازوکارهای حقوقی بین‌المللی می‌توانند در جلوگیری از جنگ و خشونت و اجرای عدالت برای قربانیان نقش داشته باشند.

امسال ۲۸۷ فرد و سازمان نامزد دریافت جایزه صلح نوبل بودند که از میان آنها ۲۰۸ نامزد فردی و ۷۹ نامزد سازمانی بودند.

جایزه صلح نوبل سال گذشته به ماریا کورینا ماچادو، رهبر مخالفان ونزوئلا، به پاس تلاش‌هایش برای دفاع از حقوق دموکراتیک و گذار مسالمت‌آمیز به دموکراسی تعلق گرفته بود.

از ایران نیز شیرین عبادی در سال ۲۰۰۳ و نرگس محمدی در سال ۲۰۲۳ برنده جایزه صلح نوبل شده‌اند.

جایزهٔ امسال، به ارزش ۱۲ میلیون کرون سوئد، معادل حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار دلار، روز دهم دسامبر در مراسمی در اسلو به برنده اهدا خواهد شد.

نخستین واکنش‌ها

معرفی ناوی پیلای به عنوان برندهٔ جایزهٔ نوبل صلح، واکنش‌های متعددی را به دنبال داشت.

سیریل رامافوسا رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی، اهدای جایزه به این حقوق‌دان هم‌وطنش را، «پاسداشت شجاعت و صداقت این مدافع حقوق بشر» توصیف کرد.

رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی ضمن تبریک به این قاضی ۸۵ ساله، گفت: «این، بزرگداشتی جدی و شایسته از شجاعت، صداقت و یک‌عمر تعهد او به عدالت است».

رئیس کمیسیون اتحادیهٔ اروپا هم با استقبال از اهدای جایزه به خانم پیلای، او را «قهرمان تلاش برای حاکمیت قانون به جای زورگویی» و کسی که «با برخی از تاریک‌ترین فصول بشریت مقابله کرده» توصیف کرد.

اورسلا فون در لاین در شبکهٔ ایکس نوشت: «او مدافع آزاردیدگان، آسیب‌پذیرها، ساکت‌نگه‌داشته شده‌ها و طرد شدگان است». رئیس اتحادیهٔ اروپا در ادامهٔ پیامش تأکید کرده که «در جهانی که بیش از هر زمان دیگری محتاج عدالت است، شجاعت و صراحت اخلاقی او، راهنماهایی با ارزش فوق‌العاده به شمار می‌آیند».

کمیسر حقوق بشر سازمان ملل متحد هم اهدای جایزهٔ نوبل به ناوی پیلای را «یک پیروزی جمعی برای حقوق بشر و همهٔ کسانی که – از جمله از مسیر دیوان بین‌المللی کیفری – به دنبال عدالت و حسابرسی هستند» توصیف کرد.

فولکر تورک که در فاصلهٔ سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۴، زمانی که ناوی پیلای کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد بود، با او همکار بوده، او را «تجسم حقوق بین‌الملل» خواند.

تورک در ادامهٔ تأکید کرد که «بدیهی است که به سازوکاری همچون دیوان بین‌المللی کیفری، برای رسیدگی به جنایات بین‌المللی نیاز داریم».

دیوان کیفری بین‌المللی هم با صدور بیانیه‌ای، این جایزه را، «نظر به حملات جاری به قانون بین‌الملل»، دارای «اهمیتی ویژه» توصیف کرد.

اسرائیل و دولت فعلی آمریکا از منتقدان جدی این دیوان هستند. آمریکا به‌خواستهٔ دونالد ترامپ، قضات ارشد این دادگاه بین‌المللی را در فهرست تحریم‌ها قرار داده است.

ناوی پیلای که تا سال گذشته ریاست کمیسیون ویژهٔ سازمان ملل متحد دربارهٔ بررسی وضعیت اراضی اشغالی فلسطینی را بر عهده داشت، با انتشار گزارشی که در آن، اسرائیل را به «ارتکاب نسل‌کشی در نوار غزه» متهم کرده بود، خشم اسرائیل را برانگیخت.

اسرائیل که این اتهام را «مفتضحانه» خوانده و با قاطعیت رد کرده بود، روز جمعه به برگزیده شدن ناوی پیلای، واکنشی خشم‌گینانه نشان داد و آن را «مشروعیت‌بخشی به تنفر ضد اسرائیلی» خواند.

وزارت خارجهٔ اسرائیل در پیامی تند در شبکهٔ ایکس نوشت: «حالا که کمیتهٔ نوبل از بزرگترین دروغ قرن ۲۱ قدردانی کرده، قطعاً یوزف گوبلز در جهنم به رقص و پایکوبی مشغول است».

گوبلز وزیر تبلیغات و پروپاگاندای آلمان نازی بود و در گسترش یهودی‌ستیزی و تعقیب و کشتار یهودیان، نقش ویژه‌ای داشت.

ناوی پیلای که دقایقی پس از اعلام برنده‌شدنش در نورنبرگ با خبرنگاران گفت‌وگو می‌کرد، این جایزه را به «همهٔ نجات‌یافتگان از جرایم بین‌المللی» تقدیم کرد.

او با تأکید بر این‌که در دورانی زندگی می‌کنیم که «حقوق بشر و به‌ویژه دیوان کیفری بین‌المللی به‌شکلی فزاینده تحت فشار و حمله هستند»، گفت «باید برای دفاع از حاکمیت قانون، در کنار هم بایستیم».

این قاضی ۸۵ ساله با اشاره به گزارشی که سال گذشته زیر نظر او منتشر شده بود، گفت: «آخرین کاری که انجام دادم، ارائهٔ گزارش غزه بود که در آن، رفتار اسرائیل در این باریکه را مصداق نسل‌کشی اعلام کردم».

او ادامه داد که یکی از واکنش‌هایی که به آن گزارش نشان داده شد و در اهدای جایزه هم به آن اشاره شده، «تقدیر از شجاعت من در تهیهٔ گزارش» است.

پیلای سپس گفت: شگفت‌زده شدم؛ چون نمی‌فهمم «چرا برای گفتن حقیقت، باید شجاع باشیم؟»

بیشتر در این باره:

آن کارسون، شاعر و نویسنده نوآور کانادایی، برنده نوبل ادبیات ۲۰۲۶ شد

این مطلب بخشی از:

گزارش‌های خبری

بایگانی

جهان